



**R. P. Fr. Ioannis Poncii, Corcagia-Hiberni, Ordinis Ff.
Minorvm, Sacræ Theologiæ Lectoris Ivbilati, Olim in
Collegio Romano S. Isidori Primarij Professoris;
Philosophiæ Ad Mentem Scoti Cvrsvs Integer**

Poncius, Joannes

Lugduni, 1659

Qvæst. 1. Qvomodo hæ proprietates distinguantur ab ente.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95688)

Natura
supposita
tata pro-
pria per-
sonalita-
te positi-
ua por-
rit face-
re cum
alia simi-
li vnum
suppositum
abque
deperdi-
tione
vllius
entitatis
positiua.

suppositata, propria suppositualitate, posset facere vnum suppositum cum alio supposito, sine perditione vllius modi positiui, etiam si personalitas propria consisteret in tali modo, quia vna aqua separata ab alia esset suppositum, sicut & altera; & si coniungeretur vtrique, vt de facto saepe fit, absque deperditione alterutrius suppositualitatis, faceret vnum suppositum. Vnde non valet haec consequentia, quia multi vntur: iam haec natura facit vnum suppositum cum alio supposito, & ante non faciebat, sed erat suppositata in se; ergo iam perdit modum positiuum, quo ante afficiebatur.

Dices: iam non est personata personalitate propria, sicut fuit ante; ergo iam perdidit personalitatem propriam, & consequenter valet praedicta consequentia.

Respondeo distinguendo antecedens: non est personata personalitate propria formaliter sub illa denominatione, concedo antecedens; realiter quoad omne positiuum, quod dicit illa personalitas, nego antecedens. Et similiter distinguo primū consequens: formaliter sub illa denominatione, concedo: realiter quoad omne positiuum, quod dicit, nego primam, & secundam consequentiam.

157 *Et si queras,* cur non habeat illam suppositualitatem formaliter sub denominatione suppositualitatis, si habeat eam realiter?

Respondeo, quia ad illam denominationem formalem requiritur ex parte naturae negatio vnionis, physicae cum alia natura. Et ne hoc mirum videatur, aduertendum est, quod quemadmodum idem modus positiuus habet rationem formalem personalitatis, quatenus solum afficit naturam rationalem non verò quatenus afficit naturam irrationalem, quia scilicet ad illam denominationem requiritur talis conditio in natura: ita similiter non est mirum, quod requireretur conditio praedictae negationis, vt habeat denominationem formalem suppositualitatis totalis, aut personalitatis.

Dices secundo: ergo si personalitas propria consisteret in positiuo, non sequeretur, quod fuerit perdita ex eo quod natura humana faciat vnā personā cum Verbo.

Respondeo negando consequentiam, quia ipsamet natura, quae affici deberet propria personalitate, per illam assumptionem afficitur immediate à personalitate Verbi secundum eandem partem: eadem autem pars non potest immediate affici duabus personalitatibus, licet idem totū possit affici duabus suppositualitatibus, quarū vna vni, & altera alteri parti correspondeat immediate.

CONCLUSIO II.

158 *Non dantur subsistentia partiales in supposito materiali correspondentes partibus physicis essentialibus eius.* Haec est *Vasquez*, *Lorca*, *Lugo*, supra, contra *Suarem* & videtur mihi conformior principiis *Doctores*, nec posse habere in aliis principiis vllam probabilitatem; vnde quamuis eam praedicti auctores teneant non satis bene ab iis probatur, vt patet ex supra dictis.

Probatur ergo aliter, quia, vt modo suppono, totum physicum essentialiter dicit tertiam entitatem distinctam realiter à partibus physicis simul sumptis & vnitis: sed illa tertia entitas est sufficiens subiectum subsistentiae totalis vnus simplicis, & per hoc, quod poneretur vna subsistentia in illa entitate, tota substantia per illam vnā subsisteret eo modo, quo suppositum per se debet subsistere; ergo non est necesse vt ponantur subsistentiae partiales in partibus physicis istius compositi. Et haec probatio currit, siue subsistentia ponatur esse quid positiuum, siue negatiuum.

Probatur secundo: quod habet subsistentiam creatam, debet esse incommunicabile alteri subsistentiae superuenienti; hanc enim incommunicabilitatem dat subsistentia suo immediato subiecto: sed parti physicae superuenit subsistentia totius: ergo si simul afficeretur subsistentia partiali propria esset communicabilis alij subsistentiae superuenienti.

Confirmatur, quia subsistentia propria vnus subiecti non potest esse subsistentia propria alterius realiter distincti, quod non est constitutum intrinsecum ipsius; ergo subsistentiae partium vnitarum, si darentur tales,

non possunt esse subsistentia immediata tertiae entitatis ab ipsis realiter distinctae, & consequenter illa tertia entitas debet habere alteram subsistentiam immediatā.

159. *Probatur tertio,* quia vt habet *Doctores*, 3. disp. 2. quest. 2. *Almainus ibidem*, quos sequitur *Vasquez*, d. 39. cap. 3. prius natura humana, prioritate naturae assumpta est, quam partes essentialis, & sine dubio ipsa natura humana immediate assumpta est; & ea mediante partes: sed certum est quod haec doctrina multo facilius defenditur, dicendo, quod partes physicae humanitatis non habeant, dum in toto existunt, proprias personalitates partiales, ergo ita est dicendum.

Confirmatur conclusio, quia non est eadem ratio de partibus integralibus & essentialibus, quia totum integrale non dicit tertiam entitatem distinctam realiter à partibus sicut totum essentialiter, vt suppono ex dictis, in *Physica*, dum ageretur de distinctione totius à partibus. Quod si diceret, profecto eodem modo de subsistentiis partialibus partium integralium, ac partium essentialium esset philosophandum, quantum ad difficultatem praesentem.

Dices: destructa vnione totius humanitatis ad Verbum in triduo, mansit vnio partium eius, corporis scilicet & animae ad Verbum: ergo immediate vnichantur ipsi: & non tantum mediante vnione humanitatis, & consequenter per illam vnionem tollebantur subsistentiae partiales, quas alias haberent.

Respondeo distinguendo antecedens: mansit vnio, quae fuit antecesser; nego; alia vnio de nouo producta, concedo, & nego primam consequentiam, & secundam consequens.

CONCLUSIO III.

160. *Partes essentialis separatim existentes habent suas subsistentias.* Haec est communis quantum ad animam rationalem, & patet, tum quia anima, & idem est de reliquis partibus per se existentibus, non solum est per se existens, prout talis perfectas apponitur inhærentiae accidentis, sed etiam prout dicit negationem existendi in vilo supposito extrinseco. Tum & praecipue quia ideo colligimus humanitatem habere personalitatem propriam, quia completur de facto per suppositualitatem Verbi: sed tam anima separata in triduo, quam corpus Christi separatim, complebantur per suppositualitatem Verbi; ergo separatim existentia, si non vnirentur cum Verbo, haberent complementum proprium siue negatiuum, siue positiuum, distinctum realiter ab ipsis: sed illud complementum esset subsistentia partialis; ergo haberent ex se tale complementum, si separatim existerent absque vnione inter se, aut cum suppositualitate alterius naturae. Et haec modò de personalitate, & subsistentiis partialibus sufficiant.

DISPUTATIO III.

De Proprietatibus Entis vt sic.



Res proprietates, seu passiones, seu attributa communiter assignant enti *Doctores*, *Veritatem*, scilicet, *Veritatem*, & *Bonitatem*, de quibus hic breuiter agendum.

QVÆSTIO I.

Quomodo haec proprietates distinguantur ab ente,

1. *Quodlibet ens esse Vnum, Verum, & Bonum, nō solum communiter admittitur, sed ex dicendis de his proprietatibus in particulari patebit; vnde modò tantū, quomodo ab ente distinguantur, examinandum.*

CONCLUSIO I.

Haec proprietates distinguuntur aliquo modo ab ente. Haec est communissima, & patet, quia alias non essent proprietates eius: & quia alio modo explicatur, natura entis, vt est vna, vera, bona, & vt est ens; quod non esset verum, nisi aliquo modo distinguerentur haec proprietates ab ipso.

CONCLV

Nō dantur
subsi-
stentia
partiales
corres-
ponden-
tes parti-
bus phy-
siccis.

Partes
essentia-
liaes
separa-
tim exi-
stentes
habent
suas pro-
prias
subsistē-
tias.

Proprie-
tates en-
tis ali-
quo mo-
do ab ip-
so distin-
guantur.

CONCLUSIO II.

Non distinguuntur ab illo realiter aut modaliter, sicut relatio dicitur distinguere à suo fundamento, sed bene formaliter ex natura rei. Hæc quoad primas duas partes est communissima, & quoad tertiam est Doctor in 2. dist. 16. suorumque omnium contra recentiores communiter & Thom.

Probaturs prima & secunda pars, tum quia alias multiplicarentur entia & modi sine necessitate; tum quia si esset aliquid realiter distinctum, vel modaliter, vel esset absolutum quid, quid vel respectuum: sed neutrum dici potest. Non quidem respectuum, quia non potest assignari terminus eius realis, ad cuius positionem necessarium sequeretur, & sine cuius positione non necessario sequeretur, tum quia conceptus vnus non est conceptus relatiui, vt postea magis patebit. Non etiam absolutum, quia posset ens conservari sine quocunque absoluto posteriori, realiter distincto, & sic posset dari aliquod ens à parte rei, quod non esset Vnum: & quia illud absolutum realiter distinctum deberet esse ens, & consequenter Vnum alia unitate, & sic daretur processus in infinitum.

3. Probaturs tertia pars primo ex principiis, quibus probatur distinctio formalis. Secundo, quia alia proprietates distinguuntur ex natura rei ante operationem intellectus à suo subiecto; ergo & hæ proprietates sic distinguuntur ab ente. Tercio, quia non possent habere rationes proprietatum, nisi sic distingueretur potius quam ens esset proprietates earum. Quarto, quia si sic non distinguerentur, maxime quia includerent intrinsece ipsam rationem formalem entis, & essent entia: passio autem ex natura rei distincta ab aliquo, non debet includere illud, cuius est passio, nec esse ipsum: sed hæc ratio non impedit.

Probaturs minor, quia falsum est, quod hæ proprietates includant formaliter, aut sint ens, vt patet ex hisdem principiis, ex quibus supra probatum est, quod differentia non sint formaliter entia.

Confirmatur: si propter hanc rationem proprietates entis non distingueretur ab ipso, sequeretur quod nulla differentia inferior ente, nec quidè rationalitas, ab ipso distingueretur, quia omnis inferior differentia æque debet esse formaliter ens, ac hæ proprietates debent esse.

Hinc patet: non valere fundamentum pro opposita sententia adductum ab Arriaga: Si ens diceret passionem aliquam à se distinctam, quatenus ens, ipsamet passio ab ipso distincta deberet dicere aliam passionem, quia est ens, & sic daretur processus in infinitum. Supponit enim quod passio entis sit ens formaliter, quod vel ex hoc ipso principio Scotistæ cū Doctore probare solent esse falsum.

CONCLUSIO III.

4. Si sit aliquis ordo in emanationibus harum proprietatum, ita vt vna prius, altera postea, & tertia deinde emanet, Vnitatis debet esse prima, Veritatis secunda, & Bonitatis tertia. Hæc est communis, & patet, tum quia ita communiter sentiunt Doctores; tum quia nullus alius ordo melior assignari potest: tum denique quia Veritas dicit aliquam habitudinem ad intellectum, & Bonitas ad voluntatem; ergo sicut intellectus est prior voluntate, ita veritas erit prior bonitate; Vnitatis verò, quæ ad neutram potentiam ordinem dicit, neque ad aliquam posteriorem, debet esse prior quàm proprietates ad illas ordinem dicentes.

Dixi autem si sit aliquis ordo, quia non apparet conuincens ratio; ob quam colligeretur, quod habeant ordinem in emanatione, & alias nõ videtur difficile quod æque primò emanarent; potissimum verò ratio asserendi ordinis est illa vltima, quam pro conclusione proposui, quæ satis est probabilis.

QUESTIO II.

De Unitate.

5. Difficultas huius questionis est duplex. Prima quid est esse Vnū, prout esse vnū cõpetit enti vt sic, & ratione eius omni enti in particulari. Secunda, à quo formaliter habeat ens esse vnum, an ab aliquo positione, an vero à negatione. Quantum ad primam partem, quamuis concipiamus Vnum, & Multa ipsi opposita satis fa-

cile, cognoscamusque quamam sint vna, & quamam multa, tamen non adeò facile est explicare, quid sit Vnū vt sic, prout conuertitur cum ente, & dicit unitatem, quæ est proprietas entis, aut quid multa ipsi opposita.

Faber in sua Metaphysica l. 4. d. 7. c. 3. dicit unitatem quæ est proprietas entis, nihil aliud esse, nec significare, nisi certam ac determinatam naturam entis cuiuscumque sita quod, inquit, Vnum supra ens nihil aliud addat, nisi determinationem certam naturæ talis entitatis: & hoc ipsum videtur sibi declarare dicendo, quod cum dicimus ens vnum idem sit hoc, ac dicere ens determinatam & certam naturam.

Hæc declaratio, quam ipse fateatur non inuenisse se in aliquo autore, licet dicat, & Scotum eam inuenisse, & olfecisse Suarezum, nullam habet apparentiam, non solū quia est contra communem acceptionem Vnius, quā non debuit hic author mutare, nec aliquid prorsus adferre utilitatis, quod mutaretur; sed etiam quia omne ens habet determinatam naturam ex suis principiis essentialibus, nam homo sine dubio habet esse determinatam naturam etiam formalissime, ex eo, quod sit animal rationale, & idem est de quocunque alia re: ergo unitas, quæ est proprietas entis, non vero aliquid ipsi essentialia, nõ potest esse idem formaliter ac esse determinatam naturam.

6. Confirmatur: per id per se primo res est determinata naturæ, per quod habet per se primo distinguere à quocunque, quod non est talis naturæ, sed diuersa: sed hoc comperit cuilibet enti per prædicata sua essentialia: ergo habet quodlibet ens esse determinatam naturam, à suis prædicatis essentialibus, & non ab vlla proprietate consequente.

Confirmatur secundo, quia non potest explicari, quid sit ens aliquod, v. g. hominem esse determinatam naturam, nisi dicendo, quod sit naturæ talis, v. g. cui conuenit posse sentire & discurre: hoc autem vel est prædicatum essentialia ipsius, vel proprietas illa, quam vocant aptitudinem ad discurrendum, quæ sine dubio non est unitas ipsius: ergo non habet res à proprietate, quæ est passio entis, esse determinatam naturam. Non nego quidem Vnum aliquando significare tam in lingua Latina, quam etiam Italica, huiusmodi determinatam rei naturam, vt cum dicitur Latine vna certa res, & Italicè, vna talcosa; tamen tunc non significat proprietatem entis, à qua dicitur res esse vna, & non multiplex.

7. Communiter Vnū dicitur esse id, quod est indiuisum in se, & diuisum à quolibet alio. Sed hæ ipsa explicatio indiget sine dubio alia explicatione, nec sua caret difficultate. Nam in primis quando dicitur, quod vnum vt sic debeat esse indiuisum in se, vel hoc intelligitur sic, vt non debeat habere plura in se inclusa siue realiter, siue formaliter distincta, & separata, & sic falsa esset descriptio, nam vnus homo includit partes realiter distinctas, vt materiam, & formam, manus, & pedes, & partes formaliter distinctas, vt animalitatem & rationalitatem. Vel intelligitur quod non debeat includere plura realiter separata & non vnita, aut identificata, & sic non posset intelligi Vnum, quin intelligeretur multa, aut plura, quia non posset intelligi, nisi per non inclusionem multorum: hoc autem inconueniens videtur, quia ipsa Multa non possunt intelligi, quin intelligeretur Vnum, nam multa aut plura coalescunt ex pluribus rebus vnis, & hinc unitas dicitur principium numeri, ac multitudinis. Deinde, quando additur, quod Vnum debet esse diuisum à quolibet alio, si intelligatur hoc, quod debeat esse separatū realiter à quolibet alio, seu non vnitum aut identificatū vlli alteri, videtur falsū esse, quia hæc numero aqua erit vna aqua unitate entis vt sic, quāuis vniretur alteri aquæ: alias si non esset vna sic, unitas entis vt sic esset realiter separabilis ab ipso, quod est absurdum.

Deinde, per hoc ipsum, quod intelligeret aliquid per modum non includentis plura separata, quamuis non intelligeretur, vt separatū aut diuisum ab aliis intelligeretur vt Vnum, quatenus Vnum opponitur Multis.

CONCLUSIO I.

8. Vnum, prout conuertitur cum ente vt sic, & dicit unitatem

Unitas non est à qua habet res esse determinatam naturam. Res habet esse determinatam naturam à suis prædicatis essentialibus.

Explicatio communior Vnius. Difficultas huius explanationis.

Vnitatis potius debet esse prior passio, & veritas secunda.